

MÖNSTERAVTAL FÖR LITTERÄRA ÖVERSÄTTNINGAR

Sveriges Författarförbunds rekommenderade avtal mellan översättare och förlag rörande översättning av litterära verk till det svenska språket.

Antaget av Sveriges Författarförbund den 19 december 2024.

Mellan Namn: _____

(nedan kallad Översättaren)

Adress: _____

E-post: _____

och

(nedan kallad Förlaget)

§ 1 Uppdraget

Förlaget uppdrar åt Översättaren att till svenska språket översätta verket som har följande originaltitel:

av författaren

§ 2 Terminologi

<i>Beställningstryck</i>	Framställning efter beställning av ett eller ett fåtal exemplar av Översättningen i Tryckt format. Även kallat POD/print on demand.
<i>E-bok</i>	Översättningen i textform som digital fil. E-boken överförs till allmänheten genom nedladdning eller i strömmande format. I E-boksformatet ingår även Utökad e-bok. Till E-bok hänförs inte radio- och tv-företags sändningar.
<i>Format</i>	De olika formaten i detta avtal är Beställningstryck, E-bok, Ljudbok, Lågprisutgåva samt Tryckt bok.
<i>Förlaget</i>	Ovan namngivet förlag samt enheter som till väsentlig del bedriver förlagsverksamhet eller likartad verksamhet och som ingår i samma koncern som ovan angivet förlag.
<i>Grundhonorar</i>	Det överenskomna honoraret som utgår för översättningsarbetet samt för rättighetsupplåtelsen för Primäranvändning. Honoraret inkluderar socialavgifter. Moms tillkommer med 6 % för översättare som redovisar moms.
<i>Ljudbok</i>	Översättningen i inläst form på digital ljudfil för nedladdning eller strömmande format till lyssnarens dator, mobil enhet eller annan teknisk apparatur eller utgiven eller på annat sätt tillgängliggjord i fysisk form. Till Ljudbok hänförs inte radio- och tv-företags sändningar.
<i>Lågprisutgåva</i>	Tryckt nyutgåva av tidigare utgiven utgåva av Översättningen och vars pris med beaktande av eventuell penningvärdesförändring motsvarar högst 70 % av Tryckt bok – såsom pocket, storpocket, mjukband och kartonnage. Lågprisutgåva omfattar dock aldrig Beställningstryck, oavsett pris på sådan utgivning.
<i>Minimihonorar</i>	Sveriges Författarförbunds vid var tidpunkt rekommenderade minimihonorar för översättare. Minimihonoraret räknas upp årligen med Arbetskostnadsindex för tjänstemän, privat sektor

● SVERIGES FÖRFATTARFÖRBUND

(AKI) eller motsvarande. Minimihonoraret inkluderar socialavgifter. Moms tillkommer med 6 % för översättare som redovisar moms.

<i>Nyttjande</i>	Exemplarframställning och tillgängliggörande av Översättningen, oavsett Format, till allmänheten.
<i>Tryckt bok</i>	Översättningen i Tryckt format som inte är Beställningstryck eller Lågprisutgåva.
<i>Tryckt format</i>	Som tryckta format räknas inbunden och Beställningstryck samt Lågprisutgåvor såsom pocket, storpocket, mjukband och kartonnage.
<i>Primäranvändning</i>	Första utgivningen av Översättningen, oavsett Format, som sker i Förlagets regi.
<i>Sekundäranvändning</i>	All utgivning av Översättningen som omfattas av detta avtal och som inte är Primäranvändning.
<i>Upplaga</i>	Det antal exemplar av Översättningen som Förlaget vid ett och samma tillfälle låter framställa. Upplaga är även tilltryck, dvs. ny framställning som i förhållande till tidigare utgiven Upplaga har ett oförändrat innehåll och utförande.
<i>Utökad e-bok</i>	E-bok med inläsning och/eller enklare animering av illustrationer ur Verket. Utökad e-bok överförs till allmänheten genom nedladdning eller i strömmande format.
<i>Verket</i>	Det originalverk som ska översättas – i den lydelse Översättaren tagit del av det. Ändringar föranledda av senare versioner av originalverket ersätts enligt § 11.
<i>Vidareupplåtelse</i>	Upplåtelse av rätt till visst Format till tredje part.
<i>Översättningen</i>	Verket i översatt form enligt detta avtal.

§ 3 Upplåtna rättigheter

1 mom. Genom detta avtal upplåter Översättaren till Förlaget ensamrätt att framställa exemplar av Översättningen och göra den tillgänglig för allmänheten i Tryckt format, som Ljudbok och som E-bok i enlighet med de villkor som framgår nedan.

Alla andra rättigheter förblir Översättarens.

2 mom. Vill Översättaren eller tredje part, efter att Förlagets ensamrätt till Översättningen upphört enligt § 4, 1 mom., på nytt utge eller tillgängliggöra Översättningen för allmänheten är Översättaren skyldig att erbjuda Förlaget att träffa avtal om detta före tredje part. Förlaget har rätt att ta ställning till hembudet inom två (2) månader från mottagandet. Har Förlaget inte inom denna tid accepterat dylikt hembud så upphör Översättarens hembudsskyldighet.

§ 4 Avtalstid

1 mom. Avtalet gäller i tio (10) år efter att avtalet undertecknats av båda parter, därefter återgår rättigheterna till Översättningen per automatik till Översättaren. Om Förlagets licens att nyttja originalrättigheterna till Verket upphör under avtalstiden återgår rättigheterna till Översättningen per automatik till Översättaren.

2 mom. Förlaget har rätt att intill utgången av det första året efter det år avtalet upphör, sälja de fysiska exemplar som finns i lager vid denna tidpunkt. Eventuella digitala filer, såsom E-bok och Ljudbok, ska avlägsnas från samtliga digitala plattformar där Översättningen förekommer inom tre (3) månader efter avtalets upphörande.

3 mom. Avser Förlaget att bortslumpa eller förstöra restupplaga har Översättaren rätt att kostnadsfritt inlösa valfritt antal exemplar därav, exklusive fraktkostnader.

§ 5 Vidareupplåtelse och överlåtelse

1 mom. Förlaget har inte utan Översättarens skriftliga samtycke rätt att upplåta rätt till visst Format till tredje part, annat än till förlag inom samma förlagskoncern. Sker Vidareupplåtelse svarar Förlaget även fortsättningsvis för detta avtals fullgörande. Vid Vidareupplåtelse utgår ersättning för Sekundäranvändning enligt § 10, 5 mom.

2 mom. Förlaget har inte utan Översättarens skriftliga samtycke rätt att överlåta sina rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal annat än i samband med överlåtelse av hela sin förlagsrörelse eller särskild del därav. Sker överlåtelse svarar Förlaget även fortsättningsvis för detta avtals fullgörande.

3 mom. Om Förlaget sätts i konkurs upphör detta avtal med omedelbar verkan. Om Förlaget inställer sina betalningar, bjuder ackord eller – om det är fråga om aktiebolag – träder i likvidation har Översättaren rätt att omedelbart uppsäga avtalet till upphörande; dock har

Förlaget rätt att fullfölja utgivningen på avtalade villkor beträffande exemplar av Översättningen som finns i lager vid tidpunkten för betalningsinställelsen, bjudandet av ackord eller likvidationen.

§ 6 Manuskript

1 mom. Fullständigt manuskript ska vara avlämnat senast den _____.

Leverans ska, om inte annat överenskommits, ske som textfil i ordbehandlingsprogrammet _____.

Manuskriptet ska vid avlämnandet vara tryckfärdigt, dvs. fullt utarbetat och färdigt för redaktionell behandling enligt god förlagspraxis.

2 mom. Förlaget åtar sig att ge manuskriptet redaktionell behandling enligt god förlagspraxis. Om inte annat överenskommits ska Förlaget till Översättaren översända en manuskriptkopia eller textfil där rättelser och ändringsförslag är markerade. Förlaget ska hålla Översättaren informerad om planerad tidpunkt för översändning av redaktionellt behandlat manuskript. Översättaren ska ges skälig tid att i textfilen utan särskild ersättning införa de föreslagna rättelser och ändringar som Översättaren anser påkallade.

3 mom. Översättaren ska snarast möjligt underrätta Förlaget om eventuell försening av manuskriptleverans. Har tryckfärdigt manuskript inte avlämnats inom ovan avtalad tid och beror detta på försummelse från Översättarens sida, har Förlaget rätt att häva avtalet. Önskar Förlaget göra sin hävningsrätt gällande ska varsel därom avsändas till Översättaren minst fjorton (14) dagar i förväg.

Har Översättaren inte avlämnat tryckfärdigt manuskript inom varseltiden har Förlaget, om det inte önskar göra sin hävningsrätt gällande, rätt att kräva att Översättaren ersätter Förlaget för sådana styrkta direkta kostnader som förseningen medfört, dock högst till ett belopp som motsvarar 20 % av avtalat honorar för Primäranvändning.

4 mom. Översättaren ska under arbetets gång fortlöpande säkerhetskopiera textfilen och bevara en säkerhetskopia till dess utgivning i tryckt eller digital form skett.

§ 7 Översättningens beskaffenhet

1 mom. Översättaren ska verkställa Översättningen omsorgsfullt och fullständigt samt i överensstämmelse med vedertagna normer på området.

2 mom. Förlaget ska till Översättaren reklamera fel inom skälig tid efter det att tryckfärdigt manuskript avlämnats. Anser Förlaget vid granskning av manuskriptet att Översättningen stilistiskt eller sakligt inte är adekvat ska Förlaget ge Översättaren tillfälle att inom skälig tid vidta erforderliga ändringar. Kvarstår efter vidtagna ändringar Förlagets bedömning, har

Förlaget rätt att företa föreslagna ändringar i texten. Översättaren ska underrättas härom och ges möjlighet att granska Förlagets ändringar. Har Översättaren inte inom fjorton (14) dagar från mottagandet av ändringarna meddelat annat anses ändringarna godkända.

3 mom. Förlaget har inte rätt att utge Översättningen med Förlagets ändringar utan Översättarens godkännande. Förlaget har dock alltid rätt att utan Översättarens godkännande rätta stavfel, faktafel och sättningsfel eller motsvarande.

4 mom. Förlaget har rätt att reducera avtalat honorar för att täcka styrkta direkta kostnader för avhjälpande av uppenbara brister i Översättningen.

5 mom. Avviker Översättningen i väsentlig mån från förlagan, från vad parterna överenskommit eller från vedertagna normer i språkligt, stilistiskt eller sakligt avseende har Förlaget rätt att häva avtalet.

§ 8 Korrektur

1 mom. Översättaren har rätt och skyldighet att läsa korrektur. För korrekturläsning utgår inte särskild ersättning. Översättaren har rätt att granska Förlagets korrekturändringar.

2 mom. Om Översättaren, sedan Översättningen blivit satt (eller motsvarande), på eget initiativ ändrar i denna i sådan utsträckning att kostnaden för den därav föranledda korrigeringen överstiger 10 % av den ursprungliga kostnaden för sättning (eller motsvarande), har Förlaget rätt att kräva att Översättaren ersätter den överskjutande kostnaden. Sådant krav ska framställas inom en (1) månad efter det att korrekturet avlämnats.

3 mom. Återsänder inte Översättaren korrektur inom fjorton (14) dagar från det att korrektur mottogs eller inom den tid varom särskild överenskommelse träffats, anses Översättaren ha godkänt detsamma så att Förlaget har rätt att trycka Översättningen sedan stav- och faktafel samt sättningsfel (eller motsvarande) rättats. Förlagets rätt enligt första meningen inträder endast om man på förhand underrättat Översättaren om när korrektur kan väntas.

§ 9 Marknadsföring

Förlaget har rätt att själv eller genom annan i skälig omfattning fritt framställa exemplar av och göra tillgängliga för allmänheten delar av Översättningen i syfte att marknadsföra Översättningen och/eller Verket.

Vid marknadsföring gäller även vad som stadgas i § 14 nedan.

§ 10 Ekonomiska villkor

1 mom. För Översättningen erlägger Förlaget som Grundhonorar för Primäranvändning _____ kronor per 1 000 tecken inklusive blanksteg som Översättningen består av vid tidpunkten då tryckfärdigt manuskript avlämnats enligt § 6, 1 mom. Vid beräkning av Översättningens omfång ska ovan angivna programvara äga företräde.

2 mom. Om ersättningen utbetalas till person med A-skattsedel, ska utbetald ersättning tillsammans med av Förlaget erlagda skatter och avgifter, exklusive moms, beloppsmässigt motsvara avtalade ersättningar.

3 mom. Översättaren överlåter den ekonomiska ersättningen för sin Översättning till:

Företag: _____

Organisationsnummer: _____

Genom utbetalning till nämnda företag fullgör Förlaget sina skyldigheter gentemot Översättaren.

4 mom. I Grundhonoraret för Primäranvändning ingår rätt för Förlaget att nyttja Översättningen i ett (1) valfritt Format.

5 mom. För övriga Nyttjanden därefter (Sekundäranvändning), ersätts Översättaren enligt följande:

Tryckt bok	18 % av Minimihonoraret
Ljudbok	18 % av Minimihonoraret
Lågprisutgåva	18 % av Minimihonoraret
E-bok	5 % av Minimihonoraret
Beställningstryck	5 % av Minimihonoraret

6 mom. För rätten att placera del av Översättningen i tidning eller tidskrift ska Översättaren erhålla motsvarande 50 % av vad Förlaget uppburit för upplåtelse av Översättningen.

7 mom. För rätten att använda Översättningen i antologier, vilka inte omfattas av 15 § lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, ska separat överenskommelse mellan Översättaren och Förlaget träffas i varje enskilt fall.

8 mom. För det fall det vid tidpunkten för det aktuella Nyttjandet saknas sådant Minimihonorar som definieras i § 2, ska ersättningen för Sekundäranvändning i stället beräknas på Grundhonoraret för Primäranvändning.

9 mom. Detta avtal hindrar inte Översättaren från att i enlighet med 29 § 2 st lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk begära ytterligare skälig ersättning om den

avtalade ersättningen skulle visa sig vara oproportionerligt låg i förhållande till Förlagets intäkter från Nyttjandet av Översättningen.

Not: Genom att betala en summa som motsvarar det belopp som angivits i 5 mom. erhåller Förlaget rätten att ge ut en eller flera utgåvor i det eller de Format som genom avtalet upplåtits. Således föranleder Förlagets utgivning av t.ex. Lågprisutgåvor endast ersättning vid den första utgåvan. Samtliga Lågprisutgåvor som därefter ges ut på Förlaget anses omfattade av detta belopp och ytterligare ersättning utgår följaktligen inte.

§ 11 Särskilda uppdrag

Åtar sig Översättaren att vid sidan av översättningsuppdraget utföra annat arbete åt Förlaget ska särskild ersättning härför utgå. Om inte annat överenskommits, ska ersättning till Översättaren då utgå på timbasis, med ett arvode baserat på Sveriges Författarförbunds rekommenderade redaktörstaxa.

Som särskilt uppdrag räknas även allt merarbete som föranleds av ändringar i Verket efter det att Översättaren har påbörjat sitt arbete.

§ 12 Utbetalning

Grundhonoraret för Primäranvändning är förfallet till betalning trettio (30) dagar efter det att tryckfärdigt manuskript har avlämnats enligt § 6, 1 mom.

Honorar för Sekundäranvändning är förfallet till betalning trettio (30) dagar efter utgivning/annat tillgängliggörande.

Vid dröjsmål med betalning (t.ex. på grund av utebliven underrättelse om Sekundäranvändning), har Översättaren rätt att begära dröjsmålsränta enligt 3 och 6 §§ räntelagen (1975:635).

§ 13 Friexemplar

För Tryckt bok erhåller Översättaren _____ friexemplar (dock minst 15).

Utges Översättningen senare i Lågprisutgåva erhåller Översättaren minst 10 friexemplar. För antologi erhåller Översättaren minst 2 friexemplar.

Används Översättningen för digitalt Nyttjande erhåller Översättaren minst 2 fria nyttjanderätter.

§ 14 Namngivelse

1 mom. Då Förlaget gör Översättningen tillgänglig för allmänheten a) i Tryckt format och som E-bok ska Översättarens namn anges på Översättningens titelsida och bör om det är möjligt även anges på Översättningens omslag, b) som fysisk Ljudbok ska Översättarens namn anges på konvolutet samt i inläsningen av boken och c) som digital Ljudbok ska Översättarens namn anges i inläsningen av boken.

Då Förlaget genom annons, katalog och annan reklam marknadsför Översättningen ska, såvitt det är praktiskt möjligt, Översättarens namn anges såvida det inte är fråga om samlingsverk i vilket fler än tre översättare medverkat.

Träffar Förlaget avtal med annan om sådant Nyttjande av Översättningen som stadgas i § 5, 1 mom. ska Förlaget göra förbehåll om Översättarens rätt att bli angiven som Översättningens upphovsperson enligt första stycket.

2 mom. För det fall Förlaget gjort Översättningen tillgänglig för allmänheten utan att Översättarens namn angivits enligt 1 mom. ovan är Förlaget skyldigt att betala ett vite om 20 000 kronor till Översättaren. Vitet ska utbetalas trettio (30) dagar efter det att Översättaren gjort denna vitesklausul gällande genom skriftlig underrättelse till Förlaget. Det åligger Förlaget att se till att Översättarens namn anges på ett korrekt sätt i de Upplagor/utgåvor som följer på den Upplaga som utlöst vitet. I digitala Format ska rättelse ske inom trettio (30) dagar efter att Översättaren skriftligen underrättat Förlaget om bristfällig namngivelse.

Not: Namngivelse av Översättare i antologi sker normalt i anslutning till varje bidrag i antologin, såvida inte högst tre översättare tillsammans svarar för samtliga översättningar, i vilket fall den i första stycket upptagna regeln gäller.

Not: Utbetalning av vite innebär att Förlaget saknar skyldighet att dra tillbaka den Upplaga som utlöst vitet.

Not: Förlagets ansvar för namngivelse vid marknadsföring av Översättningen är begränsat till sådan marknadsföring som Förlaget ombesörjer och därmed kontrollerar. Således ansvarar Förlaget inte för marknadsföring som sker på initiativ av t.ex. återförsäljare och andra distributörer.

§ 15 Rätt till information

1 mom. Under avtalstiden ska Förlaget till Översättaren en gång per år lämna aktuell, relevant och uttömmande information om de sätt på vilka Översättningen har nyttjats, samtliga intäkter som Förlaget har haft från Nyttjandet samt information om giltighetstiden för originalrättigheterna till Verket. Skyldigheten att lämna sådan information gäller under förutsättning att Förlaget har haft intäkter från Nyttjandet av Översättningen.

2 mom. Förlaget är skyldigt att underrätta Översättaren om Förlaget avser att nyttja Översättningen på sätt som föranleder ersättning för Sekundäranvändning enligt § 10, 5 mom. Sådan underrättelse ska ske senast i samband med utgivningen/tillgängliggörandet av Översättningen i det aktuella Formatet.

§ 16 AI

1 mom. Översättaren garanterar att Översättningen är en produkt av eget arbete och inte är framställd med generativ AI-teknologi.

2 mom. Detta avtal innebär inte en rätt för Förlaget att använda Översättningen i syfte att träna generativ AI-teknologi. Förlaget har inte heller rätt att vidarelicensiera Översättningen i syfte att träna generativ AI-teknologi utan Översättarens skriftliga samtycke.

Not: *Med generativ AI-teknologi avses verktyg som Chat GPT, GPT-4, DeepL osv.*

§ 17 Tillägg

Ändringar och tillägg till detta avtal ska upprättas skriftligen.

§ 18 Tvister

Tvist ska i första hand lösas genom att parterna för diskussioner och når en lösning i samförstånd. I sista hand ska tvist avgöras av allmän domstol. Svensk lag ska gälla vid tolkning och tillämpning av detta avtal.

Uppkommer fråga om *Översättningens beskaffenhet* i samband med ärende som rör reducering av överenskommet honorar eller hävande av avtalet kan endera parten begära utlåtande av en nämnd som utses av Sveriges Författarförbund och Förlaget gemensamt.

De utlåtanden som nämnden avger med stöd av denna bestämmelse utgör *inte* hinder för talan i vanlig ordning.

§ 19 Avtalets giltighetstid

Detta avtal träder i kraft vid parternas undertecknande och gäller till dess förlagsrätten upphört enligt § 4, 1 mom.

FÖR FÖRLAGET

ÖVERSÄTTAREN

Namnteckning

Namnteckning

Ort och datum

Ort och datum